

Prima pagină>Proceduri judiciare>Cauze civile>Termene procedurale

Termene procedurale

Lituania

1 Care sunt tipurile de termene relevante pentru procedurile civile?

Codul civil (*Civilinis kodeksas*) prevede un termen de prescripție general și termene de prescripție mai scurte. Prescripția poate fi achizitivă sau extinctivă. De asemenea, există posibilitatea repunerii în termen.

2 Lista diferitelor zile considerate zile nelucrătoare conform Regulamentului (CEE, Euratom) nr. 1182/71 din 3 iunie 1971.

zilele de duminică;

1 ianuarie: Ziua Anului Nou;

16 februarie: Ziua Restaurării Statului Lituaniei;

11 martie: Ziua Redobândirii Independenței Lituaniei;

Duminica Paștelui și Lunea Paștelui (conform tradiției din Vest);

1 mai: Ziua Internațională a Muncii;

Prima zi de duminică din luna mai: Ziua Mamei;

Prima zi de duminică din luna iunie: Ziua Tatălui;

24 iunie: Ziua solstițiului de vară, Sărbătoarea Sfântului Ion;

6 iulie: Ziua Statului (încoronarea Regelui Mindaugas);

15 august: Adormirea Maicii Domnului

1 noiembrie: Sărbătoarea Tuturor Sfinților

24 decembrie: Ajunul Crăciunului

25 și 26 decembrie: Crăciunul

3 Care sunt normele generale aplicabile termenelor în diferitele proceduri civile?

Un termen de prescripție stabilit prin lege, printr-un contract sau de către o autoritate judiciară este exprimat ca dată calendaristică sau ca număr de ani, luni, săptămâni, zile sau ore.

Un termen de prescripție poate fi, de asemenea, definit ca un eveniment care trebuie să se producă în mod inevitabil. Prescripția poate fi achizitivă sau extinctivă. De asemenea, există posibilitatea repunerii în termen. Repunerea în termen este situația în care o instanță consideră valabil un termen după ce acesta a expirat, cu condiția ca termenul relevant să fi fost omis din motive importante. Prescripția achizitivă este perioada la sfârșitul căreia se naște (se dobândește) un anumit drept civil sau o anumită obligație. Prescripția extinctivă este perioada la sfârșitul căreia se stinge un anumit drept civil sau o anumită obligație. În cazul prescripției extinctive, o instanță judecătorească sau de arbitraj nu poate decide repunerea în termen.

Termenul general de prescripție este de zece ani.

Legislația lituaniană prevede termene de prescripție mai scurte pentru anumite tipuri de cereri.

Un termen de prescripție mai scurt, de o lună, se aplică în cazul reclamațiilor privind rezultatele procedurilor de licitație.

Un termen de prescripție mai scurt, de trei luni, se aplică în cazul cererilor de anulare a deciziilor luate de organele unei entități juridice.

Un termen de prescripție mai scurt, de șase luni, se aplică în cazul:

cererilor privind executarea unei decizii de nerespctare a obligației de plată (plata unei amenzi, aplicarea de penalități de întârziere);

cererilor privind defectele ale articolelor vândute.

Un termen de prescripție mai scurt, de șase luni, se aplică în cazul cererilor care decurg din relațiile dintre întreprinderile de transport și clienții lor în ceea ce privește transportul de mărfuri livrate de pe teritoriul Lituaniei și un termen de prescripție de un an pentru transportul de mărfuri livrate în străinătate.

Un termen de prescripție mai scurt, de un an, se aplică în cazul cererilor de despăgubire în domeniul asigurărilor.

Un termen de prescripție mai scurt, de trei ani, se aplică în cazul cererilor pentru acordarea de despăgubiri, inclusiv ca urmare a calității necorespunzătoare a produselor.

Un termen de prescripție mai scurt, de cinci ani, se aplică în cazul cererilor de executare privind dobânzile și alte plăți periodice.

10. Cererile privind realizarea unor lucrări în mod defectuos sunt supuse unor termene de prescripție mai scurte.

Cererile apărute în legătură cu transportul de mărfuri, pasageri și bagaje sunt supuse termenelor de prescripție prevăzute în codurile (legile) aplicabile anumitor moduri de transport.

Termenele de prescripție sau normele de calculare a unui astfel de termen nu pot fi modificate prin acordul părților.

Un termen de prescripție nu se aplică în cazul:

1) cererilor care decurg din încălcarea drepturilor nepatrimoniale personale, cu excepția cazurilor prevăzute prin lege;

2) cererilor deponenților pentru rambursarea depozitelor lor deținute la o bancă sau o altă instituție de credit;

3) altor cereri de despăgubire generate ca urmare a următoarelor infracțiuni prevăzute în **Codul penal (*Baudžiamasis kodeksas*)**:

1) genocid (articolul 99);

2) tratamentul persoanelor interzis în temeiul dreptului internațional (articolul 100);

3) uciderea persoanelor protejate în temeiul dreptului internațional (articolul 101);

4) deportarea sau transferul civililor (articolul 102);

5) actele de vătămare fizică, torturare sau alte tratamente inumane ale persoanelor protejate în temeiul dreptului internațional umanitar (articolul 103);

6) utilizarea forțată a civililor sau prizonierilor de război în forțele armate ale unui dușman (articolul 105);

7) distrugerea obiectelor protejate sau jefuirea patrimoniului național (articolul 106);

8) agresiunea (articolul 110);

9) atacurile militare interzise (articolul 111);

10) utilizarea mijloacelor de luptă interzise (articolul 112);

11) îndeplinirea cu neglijență a funcțiilor de comandant.

4) cazurilor prevăzute de alte legi.

Termene aplicabile ședințelor de judecată în cauze civile. O instanță judecătorească trebuie să caute să soluționeze o cauză civilă cu celeritate, în măsura posibilității, să evite întârzierile și să se asigure examinarea cauzei în cadrul unei singure ședințe de judecată.

Este posibil să se prevadă prin lege termene specifice pentru anumite categorii de cauze civile. În cazul în care o instanță de prim grad de jurisdicție nu îndeplinește acțiunea procedurală prevăzută de Codul civil, o parte la procedură, care are un interes în îndeplinirea acțiunii respective, are dreptul să solicite unei instanțe de apel să solicite stabilirea unui termen pentru îndeplinirea acțiunii respective. Cererea trebuie să fie depusă prin intermediul instanței care examinează cauza, iar aceasta din urmă trebuie să decidă cu privire la admisibilitatea cererii până la cel târziu în ziua lucrătoare care urmează primirii acesteia. Dacă instanța care nu a îndeplinit acțiunea procedurală ce a determinat depunerea cererii îndeplinește acțiunea respectivă în termen de șapte zile lucrătoare de la primirea cererii, se consideră că partea în cauză a renunțat la cerere. În caz contrar, cererea este transferată instanței de apel în termen de șapte zile lucrătoare de la primirea acesteia. Astfel de cereri sunt, de obicei, examinate prin procedura scrisă, fără ca părțile să fi notificate cu privire la ora și la locul de desfășurare a ședinței sau fără să fie invitate. Cererea trebuie să fie examinată în termen de șapte zile lucrătoare de la primirea acesteia de către instanța de apel. Președintele instanței de apel, președintele secției civile sau un judecător desemnat de către aceștia trebuie să examineze cererea și să ia o decizie cu privire la aceasta. Hotărârea pronunțată nu poate fi atacată prin introducerea unui apel separat.

4 Atunci când o anumită acțiune sau formalitate trebuie efectuată într-un anumit termen, care este momentul de la care începe să curgă termenul?

Termenul începe să curgă ora 0 a zilei care urmează după evenimentul care marchează începutul acestuia, cu excepția unor dispoziții contrare prevăzute în legislația specifică.

5 Data de la care începe să curgă termenul poate fi afectată sau modificată ca urmare a metodei de transmitere ori de notificare sau comunicare a actelor (notificare personală prin agent procedural sau prin poștă)?

Se consideră că au fost transmise la timp toate cererile și notificările transmise prin poștă, prin telegraf sau prin alte mijloace de comunicare înainte de miezul nopții în ultima zi a termenului (articolul 1.122 din Codul civil).

Articolul 123 alineatele (3) și (4) din Codul de procedură civilă (*Civilinio proceso kodeksas*) prevede că, atunci când persoana însărcinată să notifice un document procedural nu găsește destinatarul la reședința sau la locul său de muncă, actul respectiv trebuie să fie notificat sau comunicat oricărui membru adult al familiei care locuiește împreună cu acesta [copii (copii adoptați), părinți (părinți adoptivi), soț/soție etc.], cu excepția cazului în care membrii familiei prezintă interese juridice opuse în soluționarea cauzei, sau, dacă și aceștia sunt absenți, administrației de la locul de muncă.

În cazul în care persoana însărcinată să notifice un document procedural nu găsește destinatarul la sediul social al unei entități juridice sau în alt loc specificat de entitatea juridică respectivă, actul procedural trebuie să fie notificat sau comunicat oricărui angajat al entității juridice respective, care este prezent la locul de livrare. Dacă un document procedural nu este notificat conform celor prevăzute în acest paragraf, acesta trebuie să fie transmis prin poștă la adresa sediului entității juridice și se consideră că a fost notificat în termen de zece zile de la data ștampilei poștale.

6 În cazul în care termenul este declanșant de producerea unui eveniment, ziua în care evenimentul a avut loc se ia în considerare la calcularea termenului?

Termenul începe să curgă de la ora 0 a zilei care urmează după evenimentul care marchează începutul acestuia, cu excepția unor dispoziții contrare prevăzute în legislația specifică. (articolul 73 din Codul de procedură civilă).

7 Atunci când termenul este exprimat în zile, numărul de zile indicat include zilele calendaristice sau zilele lucrătoare?

Un termen de prescripție se calculează în zilele calendaristice. Acesta începe să curgă de la ora 0 a zilei care urmează după evenimentul care marchează începutul acestuia, cu excepția unor dispoziții contrare prevăzute în legislația specifică.

8 În ce situații termenul este exprimat în săptămâni, luni sau ani?

Un termen procedural exprimat în ani, luni, săptămâni sau zile începe să curgă de la ora 0 a zilei care urmează după evenimentul care marchează începutul acestuia, cu excepția unor dispoziții contrare prevăzute în legislația specifică.

9 Când expiră termenul dacă este exprimat în săptămâni, luni sau ani?

Un termen exprimat în săptămâni expiră la ora 0 a zilei corespunzătoare din ultima săptămână inclusă în termen. Un termen exprimat în luni expiră la ora 0 a zilei corespunzătoare din ultima luna inclusă în termen. Un termen exprimat în ani expiră la ora 0 a zilei corespunzătoare din luna corespunzătoare din ultimul an inclus în termen. Dacă un termen exprimat în ani sau luni expiră într-o lună care nu conține data respectivă, termenul expiră în ultima zi a acelei luni.

10 Dacă termenul expiră într-o sâmbătă, într-o duminică, într-o zi de sărbătoare națională sau într-o zi nelucrătoare, este acesta prelungit până în prima zi lucrătoare următoare?

Termenul include zilele de sărbătoare legală și de odihnă (zilele de sămbătă și duminică). În cazul în care ultima zi a termenului este o zi de odihnă sau de sărbătoare legală, se consideră că acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

11 Există condiții în care termenele sunt prelungite? În ce condiții se acordă aceste prelungiri?

Repunerea în termen. Persoanele care omit un termen stabilit prin legislația specifică sau de către o instanță din motive recunoscute de către instanță ca fiind importante pot solicita repunerea în termen. O instanță are dreptul de a repune în termen un justițiabil din proprie inițiativă în cazul în care rezultă din dosar că termenul în cauză a fost omis din motive importante.

Pentru repunerea în termen trebuie depusă o cerere la instanță la care urma să fie îndeplinită acțiunea procedurală în cauză. Aceasta va fi examinată prin procedură scrisă. Acțiunea procedurală (depunerea unei cereri, depunerea de documente sau îndeplinirea de alte acțiuni) al cărei termen a fost omis trebuie să fie îndeplinită în paralel cu soluționarea cererii. Cererea de repunere în termen trebuie să fie motivată. Aceasta trebuie să fie însoțită de elemente de probă care să justifice necesitatea repunerii în termen.

Repunerea în termen se face prin hotărâre judecătorească. Respingerea cererii de repunere în termen se face sub forma unei hotărâri judecătorești motivate. O hotărâre judecătorească prin care se respinge o cerere de repunere în termen poate fi atacată prin introducerea unei căi de atac distincte.

12 Există termene pentru introducerea căilor de atac?

O cale de atac împotriva unei hotărâri pronunțate de o instanță regională poate fi depusă în termen de 30 de zile de la data pronunțării hotărârii în primă instanță.

O cale de atac distinctă poate fi introdusă împotriva unei hotărâri a unei instanțe regionale:

în termen de 7 zile de la data pronunțării hotărârii în cazurile în care hotărârea din primă instanță atacată a fost pronunțată în urma derulării unei proceduri orale;

în termen de 7 zile de la data notificării sau comunicării copieii autentificate a hotărârii în cazurile în care hotărârea din primă instanță atacată a fost pronunțată urma derulării unei proceduri scrise.

Este posibil să fie introduse căi de atac împotriva hotărârilor instanțelor regionale care examinează o cauză pe fond și căi de atac distincte împotriva hotărârilor intermediare ale instanțelor regionale prevăzute în mod expres în Codul de procedură civilă [de exemplu, împotriva unei hotărâri de respingere a unei cereri de repunere în termen [articolul 78 alineatul (6) din Codul de procedură civilă], împotriva unei hotărâri cu privire la cheltuielile de judecată (articolul 100 din Codul de procedură civilă) sau împotriva unei hotărâri care nu permite continuarea acțiunii].

13 Pot instanțele să modifice termenele, în special termenele de înfățișare în instanță sau să stabilească o dată specială pentru înfățișare?

În fiecare caz, trebuie să se desfășoare o singură ședință de judecată, cu excepția cazului în care este anunțată o amânare, care nu poate fi mai mare de cinci zile lucrătoare. Se poate decide o amânare pentru a permite instanței și părților la procedură să ia o pauză în urma unei audieri prelungite și să colecteze orice elemente de probă care lipsesc, garantând astfel soluționarea cauzei într-un termen cât mai scurt.

În cazul în care o instanță suspendă o ședință, trebuie să fie fixată data următoarei ședințe de judecată, care să fie comunicată participanților cu o confirmare de primire prin semnătură. Persoanele care nu s-au înfățișat în instanță sau care sunt nou incluse în procedură sunt informate cu privire la data următoarei ședințe de judecată în conformitate cu Codul de procedură civilă.

În anumite situații, o ședință de judecată poate fi suspendată. O astfel de suspendare înseamnă că orice acțiune procedurală care urmează să fie îndeplinită în vederea soluționării cauzei pe fond este suspendată temporar, pentru o perioadă de timp nedeterminată. O cauză poate fi suspendată din motive obiective prevăzute în legi specifice, care împiedică soluționarea unei cauze civile și nu sunt stabilite la discreția părților sau a instanței, sau în situații care nu sunt prevăzute în legi specifice, dar totuși împiedică examinarea cauzei pe fond de către instanța de judecată.

Instanța trebuie să suspende acțiunea în următoarele situații:

În caz de deces al unei persoane fizice sau al desființării unei entități juridice care a fost parte la dosar, în cazul în care se permite succederea în drepturi în contextul raporturilor juridice implicate în litigiu; în cazul în care o parte își pierde capacitatea juridică, cauza trebuie să fie suspendată până la desemnarea unui reprezentant legal al persoanei fizice care și-a pierdut capacitatea juridică;

În cazul în care nu se poate soluționa o anumită cauză până la pronunțarea unei hotărâri într-o altă cauză, prima cauză, în materie civilă, penală sau de contencios administrativ, va fi suspendată până când decizia, hotărârea judecătorească, ordonanța sau rezoluția devine definitivă sau până la pronunțarea unei hotărâri în contencios administrativ în cea de a doua cauză;

În cazul în care transpare, într-o cauză care presupune cereri de natură patrimonială față de un pârât, că satisfacerea unor astfel de cereri este legată de examinarea unei cauze penale, cauza va fi suspendată până la judecarea cauzei penale sau până la ridicarea unor restricții temporare privind drepturile de proprietate; legile specifice prevăd, de asemenea, alte circumstanțe.

14 Când un act destinat unei părți care își are reședința într-un loc în care ar putea beneficia de o prelungire a termenului este notificat într-un loc unde persoanele nu beneficiază de o astfel de prelungire, persoana destinatară pierde beneficiul extinderii termenului?

Nu este cazul.

15 Care sunt consecințele nerespectării termenelor?

Expirarea unui termen de prescripție înainte de a depunerea unei cereri va atrage după sine respingerea cererii.

În cazul în care instanța constată că un termen nu a fost respectat din cauza unui motiv important, dreptul încălcat trebuie să fie apărat și persoana în cauză trebuie să fie repusă în termen.

Aspectele legate de dreptul patrimonial în legătură cu bunuri a căror recuperare este supusă unor termene de prescripție care au expirat sunt soluționate în conformitate cu dispozițiile din volumul IV din Codul civil.

Dreptul de a îndeplini o acțiune procedurală expiră atunci când expiră termenul stabilit prin lege sau de către o instanță. Orice documente procedurale depuse la dosar după expirarea unui termen sunt returnate solicitanților. Nerespectarea unui termen pentru îndeplinirea unei anumite obligații procedurale nu exonerează persoana respectivă de îndeplinirea acestei obligații.

16 Dacă termenul expiră, care sunt căile de atac la care pot apela persoanele care nu au respectat termenele, respectiv părțile aflate în culpă?

În cazul în care termenele nu au fost respectate din motive importante și nu au trecut mai mult de trei luni de la pronunțarea hotărârii judecătorești, instanța poate, la cererea solicitantului, să îl repună în termen. O parte la procedură poate fi repusă în termenul de introducere a unei căi de atac atunci când instanța constată că termenul în cauză nu a fost respectat din motive importante. O hotărâre judecătorească prin care se respinge o cerere de repunere în termenul de depunere a unei căi de atac poate fi contestată prin introducerea unei căi de atac distincte. În cazul în care instanța de apel admite această cale de atac distinctă și repune în termen persoana în cauză, președintele secției civile a instanței de apel trebuie să transfere acțiunea de apel, împreună cu dosarul cauzei, completului specializat al instanței de apel sau să înapoieze dosarul cu privire la admisibilitatea cauzei spre rejudecare în primă instanță pentru adoptarea unei decizii. În cazul în care, în aceste condiții, dosarul este înaintat completului specializat al instanței de apel, aceasta din urmă trebuie să trimită copii ale cererii de introducere a căii de atac și ale anexelor la aceasta părților la procedură în termen de trei zile lucrătoare de la data la care a fost permisă introducerea apelului. După ce termenul de contestare a hotărârii judecătorești și de răspuns la o cale de atac a expirat, instanța de prim grad de jurisdicție va trimite dosarul instanței de apel în termen de șapte zile și va notifica părțile cu privire la aceasta. În cazul în care cauza este trimisă instanței de apel, iar aceasta din urmă stabilește că termenul pentru introducerea căii de atac nu a fost respectat, instanța poate repune în termen justițiabilul din proprie inițiativă (*ex officio*), cu condiția ca în dosar să se indice în mod clar faptul că termenul nu a fost respectat din motive importante, sau să propună părții la procedură să depună o cerere pentru a fi repusă în termenul de apel [articolul 307 alineatele (2) și (3), articolele 338 și 78 din Codul de procedură civilă]. O decizie prin care se respinge cererea solicitantului de a fi repus în termen poate fi atacată prin introducerea unei căi de atac distincte [articolul 78 alineatul (6) din Codul de procedură civilă].

Ultima actualizare: 21/10/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.